จุลสารศุลกากร ปีที่ 32 ฉบับที่ 06 มีนาคม 2567

CUSTOMS BULLETIN

“สิทธิประโยชน์ทางภาษีอากร”

ระวัง มิจฉาชีพ

แอบอ้าง หลอกให้จ่ายภาษีศุลกากร

ไม่อยากตกเป็นเหยื่อ ต้องเชื่อกรมศุลกากร

กรณี ส่ง E-mail เพื่อให้ชำระภาษีศุลกากร

มิจฉาชีพจะส่ง E-mail มาให้ผู้รับบริการ โดยอ้างว่าส่งมาจากบริษัทขนส่งสินค้าแต่ไม่สามารถจัดส่งพัสดุได้ เนื่องจากยังไม่ได้จ่ายภาษีศุลกากรพร้อมแนบ Link เพื่อให้ผู้รับบริการกรอกข้อมูลบัตรเครดิต ทั้งนี้สำหรับการจ่ายภาษีศุลกากร สำหรับสินค้าที่ส่งผ่านบริษัทขนส่งต่าง ๆ จะต้องมีเอกสารที่ออกโดยกรมศุลกากรแนบมาด้วย หากการเรียกเก็บค่าภาษีศุลกากรครั้งใด ไม่มีหลักฐานดังกล่าว ท่านสามารถติดต่อสอบถามข้อมูลได้จากบริษัทฯ ให้แน่ใจก่อนการชำระเงิน

กรณี เพื่อนต่างชาติที่รู้จักผ่านทางออนไลน์อ้างว่าส่งของมีค่ามาให้แต่ติดปัญหาศุลกากร

โดยแอบอ้างว่าได้ส่งของขวัญหรือของมีค่าต่าง ๆ มาให้ผู้เสียหาย และให้รอรับการติดต่อจากบริษัทขนส่งสินค้าจากนั้นก็จะได้รับการติดต่อจากบริษัทขนส่งสินค้า ทาง e-mail และโทรศัพท์ โดยให้โอนเงินจำนวนมากไปยังบริษัทขนส่งสินค้าในต่างประเทศ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายและค่าภาษีศุลกากร กรมศุลกากรขอให้ตรวจสอบข้อเท็จจริงให้แน่ใจก่อนการโอนเงิน

กรณี ขายสินค้าผ่านทางสื่อออนไลน์ โดยอ้างว่าเป็นสินค้าจากกรมศุลกากร

โดยให้โอนเงินมัดจำหรือนัดให้ไปชำระเงินส่วนที่เหลือเพื่อรับสินค้า กรมศุลกากรขอยืนยันว่า การจำหน่ายสินค้าของกลางกรมศุลกากร โดยวิธีที่ถูกต้องจะเป็นการลงประกาศขายทอดตลาดอย่างเป็นทางการ และจะรับชำระเงิน ณ ที่ทำการศุลกากรโดยเจ้าหน้าที่ศุลกากรเท่านั้น ไม่มีการเสนอขายทางอินเตอร์เน็ตหรือผ่านบุคคลที่แอบอ้าง และไม่มีการให้โอนเงินค่าสินค้า หรือโอนเงินมัดจำเข้าบัญชีผู้ใดทั้งสิ้น

กรณี แอบอ้างเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ เพื่อขอรับเงินสนับสนุนให้จัดทำหนังสือจากกรมศุลกากร

กรณีที่มีการแอบอ้างเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ เพื่อขอรับการสนับสนุนการจัดทำหนังสือ รายงาน วารสาร หรือสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ของกรมศุลกากร พร้อมข้อความที่ทำให้ผู้ประกอบการและประชาชนทั่วไปหลงเชื่อ กรมศุลกากรขอยืนยันว่าไม่มีนโยบายขอรับการสนับสนุนจากผู้ประกอบการในลักษณะดังกล่าว

หากท่านไม่แน่ใจหรือเกิดข้อสงสัยสามารถสอบถามเพิ่มเติมได้ที่

1. สายด่วนกรมศุลกากร 1164
2. ศูนย์บริการศุลกากร (Customs Care Center) โทรศัพท์ 02-667-6000 หรือ02-667-7000 ต่อ 20-5844-8
3. website: ccc.customs.go.th
4. สำนักงานหรือด่านศุลกากรทุกแห่ง ในวันและเวลาราชการ
5. ติดต่อสอบถามด้วยตนเอง

เผยแพร่โดย : ฝ่ายประชาสัมพันธ์ ส่วนสื่อสารองค์กร กรมศุลกากร

Underline By
EDITOR

ถึงผู้อ่านที่รัก...

กาลเวลาหมุนเวียน เปลี่ยนแปลง เช่นเดียวกับทุกสิ่งบนโลก ผมนายวิศณุ วัชราวนิช ในฐานะบรรณาธิการบริหารจุลสารศุลกากร รู้สึกตื้นตันใจและซาบซึ้งใจเป็นอย่างยิ่งที่ได้มีโอกาสรับใช้ผู้อ่านที่รักทุกท่านมาตลอดระยะเวลากว่า 3 ปี ผมรู้สึกเป็นเกียรติที่ได้เป็นส่วนหนึ่งในการนำเสนอ ข้อมูล ข่าวสาร บทความ และเรื่องราวต่าง ๆ ที่หลากหลาย ครอบคลุมทุกแง่มุม เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้อ่าน และต้องขอขอบคุณทีมงานกองบรรณาธิการจุลสารศุลกากรทุกคนที่ทุ่มเททำงานอย่างมุ่งมั่น ตั้งใจ ทั้งยังรู้สึกขอบคุณ ผู้อ่านที่รักทุกท่านที่ให้การสนับสนุน ติดตาม อ่าน และแชร์บทความต่าง ๆ ของจุลสารศุลกากร

สุดท้ายนี้ ผมขออำลาผู้อ่านที่รักทุกท่าน หวังว่าจะได้มีโอกาสพบกันอีกครั้งในโอกาสต่อไปครับ

วิศณุ วัชราวนิช
บรรณาธิการบริหาร

CONTENTS

จุลสารศุลกากร ปีที่ 32 ฉบับที่ 06 มีนาคม 2567

WHAT'S NEW

04 กิจกรรมกรมศุลกากร ประจำเดือนมีนาคม 2567

Recommended by Customs

08 สิทธิประโยชน์ทางภาษีอากร

11 ศุลกากรและบทบาทของเทคโนโลยีสมัยใหม่ในการค้าระหว่างประเทศ

การศึกษาดูงานภายใต้โครงการ Project for Enhancing the Human Resource Development Capacity of Customs Administration

เมื่อวันที่ 8 มีนาคม 2567 นางนันท์ฐิตา ศิริคุปต์ รองอธิบดีกรมศุลกากร ด้านพัฒนาระบบควบคุมทางศุลกากร พร้อมด้วย ผู้แทนกรมศุลกากร เดินทางไปศึกษาดูงานภายใต้โครงการ Project for Enhancing the Human Resource Development Capacity of Customs Administration ได้ร่วมอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการบูรณาการการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร โดยการฝึกอบรมในที่ทำงาน (On-the-Job Training: OJT) และการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-Development) โดย Ms. MAMIYA Yuko วิทยากรจาก Customs Training Institute (CTI) ได้สรุปปิดการศึกษาดูงานภายใต้โครงการดังกล่าว จากนั้น Mr. NEGISHI Seiichi, Director of Public Governance and Financial Management Team, Governance and Peace Building Department ได้มอบใบประกาศนียบัตรแก่ผู้ผ่านการฝึกอบรมและศึกษาดูงาน ทั้งสิ้น จำนวน 14 ราย

การหารือเรื่องการขนส่งตู้สินค้าผ่านแดน/ข้ามแดน ทางรถไฟ จากไทยไปยังภูมิภาคอาเซียนและจีนเพื่อผลักดันนโยบายการขนส่งทางรางของรัฐบาล

เมื่อวันที่ 8 มีนาคม 2567 นางกิจจาลักษณ์ ศรีนุชศาสตร์ รองอธิบดีกรมศุลกากร รักษาการในตำแหน่งที่ปรึกษาด้านพัฒนาระบบสิทธิประโยชน์ทางศุลกากร ประธานคณะทำงานศึกษาการเพิ่มประสิทธิภาพการอำนวยความสะดวกด้านการค้าชายแดนและระบบขนส่ง คณะทำงานภายใต้คณะอนุกรรมาธิการยกระดับศักยภาพและอำนวยความสะดวกของด่านชายแดนและระบบขนส่ง/โลจิสติกส์ ร่วมประชุมหารือกับ ศ.ดร.นฤมล ภินโญสินวัฒน์ ผู้แทนการค้าไทย ร่วมกับตัวแทนบริษัท โกลบอล มัลติโมดัล โลจิสติกส์ จำกัด และผู้อำนวยการองค์การตลาดเพื่อเกษตรกร (อตก.) เรื่องการขนส่งตู้สินค้าผ่านแดน/ข้ามแดนทางรถไฟจากไทยไปยังภูมิภาคอาเซียนและจีนเพื่อรับฟังข้อเสนอแนะและร่วมกันผลักดันนโยบายการขนส่งทางรางของรัฐบาล ณ ห้องประชุม 302 ตึกบัญชาการ 1 ทำเนียบรัฐบาล

การอบรม “หลักสูตรข่าวกรองเบื้องต้น (Intelligence Fundamentals Course)”

เมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2567 นายนิติ วิทยาเต็ม รองอธิบดีกรมศุลกากร เป็นประธานเปิดการอบรม “หลักสูตรข่าวกรองเบื้องต้น (Intelligence Fundamentals Course)” โดยกรมศุลกากร ศูนย์ประมวลข้อมูลการข่าวทางศุลกากร (ศปข.) ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานพิทักษ์เขตแดนออสเตรเลีย ประจำประเทศลุ่มแม่น้ำโขง (Australian Border Force; ABF) จัดอบรม “หลักสูตรข่าวกรองเบื้องต้น (Intelligence Fundamentals Course)” เพื่อให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ศูนย์ประมวลข้อมูลการข่าวทางศุลกากร (ศปข.) จำนวน 20 ราย ระหว่างวันที่ 12-14 มีนาคม 2567 ระหว่างเวลา 09.00 -16.30 น. โดยมีวิทยากรจากฝ่าย ABF ประกอบด้วย Ms. Sharyn Johns, Principal consultant, ABF และ Ms. Elizabeth Tanner, Casual trainer, ABF ณ ห้องประชุมศูนย์ประมวลข้อมูลการข่าวทางศุลกากร ชั้น 9 อาคารเฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา (อาคาร 9) กรมศุลกากร

การเยี่ยมชมและศึกษาดูงาน ณ Tokyo Customs Headquarters กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น

วันนี้ 13 มีนาคม 2567 นายพันธ์ทอง ลอยกุลนันท์ ที่ปรึกษาด้านการพัฒนาและบริหารการจัดเก็บภาษี พร้อมด้วย นางสาวนิตยา เที่ยงตรงภิญโญ ผู้อำนวยการสำนักงานศุลกากรตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ และคณะ เยี่ยมชมและศึกษาดูงาน ณ Tokyo Customs Headquarters , กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น โดยมี Mr. GENSHIN Hideaki, Director General, Tokyo Customs ให้การต้อนรับ ทั้งนี้ คณะผู้แทนกรมศุลกากรได้รับฟังการบรรยาย รวมทั้งแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านพิธีการศุลกากรเกี่ยวกับหีบห่อสัมภาระผู้โดยสาร อาทิ การตรวจปล่อยและการจัดเก็บภาษีอากรสำหรับของติดตัวผู้โดยสาร การสืบสวนและปราบปรามการกระทำความผิดตามกฎหมายศุลกากรทางอากาศยาน การบริหารจัดการกับของที่ตรวจยึด ของตกค้าง และของที่ละเมิดลิขสิทธิ์ รวมถึงการดำเนินงานเกี่ยวกับคลังสินค้าทัณฑ์บนร้านค้าปลอดอากร เป็นต้น

นายกรัฐมนตรีตรวจราชการ ณ จุดผ่านแดนถาวรบ้านฮวก

เมื่อวันที่ 18 มีนาคม 2567 นางนันท์ฐิตา ศิริคุปต์ รองอธิบดีกรมศุลกากร รักษาการในตำแหน่ง ที่ปรึกษาด้านพัฒนาระบบควบคุมทางศุลกากร พร้อมคณะ ให้การต้อนรับนายเศรษฐา ทวีสิน นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ณ จุดผ่านแดนถาวรบ้านฮวก ตำบลภูซาง อำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา โดยได้ร่วมประชุมและรับฟังการบรรยายสรุปข้อมูลการดำเนินงาน ปัญหา และอุปสรรคของด่านศุลกากรเชียงของ รวมทั้งสถานการณ์การค้าชายแดนและการพัฒนาเขตพื้นที่ก่อสร้างที่ทำการด่านชายแดน CIQ ณ จุดผ่านแดนถาวรบ้านฮวก ตำบลภูซาง อำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา

การประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2567 สมาคมชิปปิ้งแห่งประเทศไทย

เมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2567 นายนิติ วิทยาเต็ม รองอธิบดีกรมศุลกากร เป็นประธานพิธีเปิดการประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2567 สมาคมชิปปิ้งแห่งประเทศไทย และการแสดงปาฐกถาพิเศษ หัวข้อ “แนวทางการดำเนินงานของกรมศุลกากร ในปี 2567 และในอนาคต” ณ ห้องประชุมกัญญลักษณ์ ชั้น 3 โรงแรมโฟร์วิงส์ สุขุมวิท 26

นายกรัฐมนตรีมอบนโยบายให้กรมศุลกากร เน้นอำนวยความสะดวกทางการค้า เพิ่มประสิทธิภาพการผ่านพิธีการศุลกากรด้วยเทคโนโลยี สร้างความโปร่งใสและเป็นธรรม

เมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2567 นายเศรษฐา ทวีสิน นายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง พร้อมด้วย นายกฤษฎา จีนะวิจารณะ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง นายเผ่าภูมิ โรจนสกุล เลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง และนายลวรณ แสงสนิท ปลัดกระทรวงการคลัง ตรวจเยี่ยมและมอบนโยบายการปฏิบัติงานให้กับกรมศุลกากร โดยมี นายธีรัชย์ อัตนวานิช อธิบดีกรมศุลกากร พร้อมคณะผู้บริหารและข้าราชการของกรมศุลกากรให้การต้อนรับ ณ ห้องภาสกรวงศ์ อาคาร 1 ชั้น 2 กรมศุลกากร และผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

กรมศุลกากรเข้าร่วมการประชุมร่วมกันของรัฐสภาครั้งที่ 1

เมื่อวันที่ 29 มีนาคม 2567 นายยุทธนา พูลพิพัฒน์ รองอธิบดีกรมศุลกากร เข้าร่วมการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ 1 ในประเด็นเรื่องด่วนที่เกี่ยวกับความตกลงการค้าเสรีระหว่างราชอาณาจักรไทยและสาธารณรัฐสังคมนิยมประชาธิปไตยศรีลังกา เพื่อนำเสนอรัฐสภาพิจารณาให้ความเห็นชอบตามมาตรา 178 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ณ ห้องประชุมสภาผู้แทนราษฎร อาคารรัฐสภา

สิทธิประโยชน์ทางภาษีอากร

ผู้นำของเข้าหรือส่งของออกสามารถใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีอากรได้เพียงปฏิบัติตามขั้นตอนอย่างถูกต้อง โดยแบ่งออกเป็น ...

- สิทธิประโยชน์ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560
- สิทธิประโยชน์ตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

สิทธิประโยชน์ตามกฎหมายศุลกากร

1. การคืนอากร และการยกเว้นอากร

ผู้นำของเข้าหรือส่งของออกจะได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีอากร โดยจะคืนเงินอากรที่ได้เสียอากรขณะนำของเข้าเมื่อนำของนั้นไปใช้ผลิต ผสม ประกอบ บรรจุ หรือดำเนินการด้วยวิธีอื่นใด ตามสูตรการผลิตที่ได้รับอนุมัติจากกรมศุลกากร เพื่อเป็นสินค้าส่งออก และเมื่อส่งสินค้าที่ได้จากการดำเนินการดังกล่าวออกไปนอกราชอาณาจักร ภายใน 1 ปี นับตั้งแต่วันที่นำเข้ามา ผู้นำของเข้ามาจะมีสิทธิขอคืนอากรขาภายใน 6 เดือนนับตั้งแต่วันที่ส่งของออกไป

2. การยกเว้นอากรในคลังสินค้าทัณฑ์บน

คลังสินค้าทัณฑ์บน หมายถึงพื้นที่ที่ได้รับอนุญาตให้จัดตั้งเป็นคลังสินค้าทัณฑ์บนตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร เพื่อใช้สำหรับเก็บของหรือแสดงและขายของที่เก็บ หรือผลิต ผสม ประกอบ บรรจุ หรือดำเนินการด้วยวิธีอื่นใดกับของที่เก็บในคลังสินค้าทัณฑ์บน โดยเมื่อส่งของที่นำเข้ามาในคลังสินค้าทัณฑ์บนออกไปนอกราชอาณาจักร จะได้รับยกเว้นการเก็บอากรขาเข้าและขาออก ไม่ว่าจะส่งออกไปในสภาพใดก็ตามซึ่งการขอรับใบอนุญาตคลังสินค้าทัณฑ์บนนั้นผู้ขอจัดตั้งจะต้องมีคุณสมบัติครบถ้วนตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไข โดยยื่นคำขอรับใบอนุญาตจากกรมศุลกากร ซึ่งผู้ได้รับใบอนุญาตจะต้องชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาต และค่าธรรมเนียมรายปีตามอัตราที่กำหนด

3. เขตปลอดอากร

คือ เขตพื้นที่ที่กำหนดไว้เพื่อประโยชน์ทางอากรศุลกากร สำหรับการประกอบอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม หรือกิจการอื่นใดที่เป็นประโยชน์แก่การเศรษฐกิจของประเทศ โดยของที่นำเข้า จะได้รับการยกเว้น หรือคืนอากร ตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งเขตปลอดอากร จะประกอบด้วย ผู้ได้รับใบอนุญาตจัดตั้งเขตปลอดอากร และผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการในเขตปลอดอากร โดยต้องยื่นคำขอรับใบอนุญาตจากกรมศุลกากร ซึ่งผู้ได้รับอนุญาตจะต้องชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาต และค่าธรรมเนียมรายปีตามอัตราที่กำหนด เพียงเท่านี้ท่านก็สามารถใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีอากร ในการนำของเข้า และส่งของออกได้

สิทธิประโยชน์ตามกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

1. การส่งเสริมการลงทุน หรือ BOI ดำเนินการโดยสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน หรือ Board of Investment เป็นหน่วยงานสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรีโดยให้สิทธิประโยชน์ทั้งด้านภาษีอากร และสิทธิประโยชน์ด้านที่ไม่ใช่ภาษีอากร รวมทั้งให้สิทธิยกเว้นหรือลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลด้วย สำหรับผู้ได้รับสิทธิ BOI จะได้รับเอกสารแสดงสิทธิที่เรียกว่า **"บัตรส่งเสริมการลงทุน"**

2. การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย หรือ กนอ. สังกัดกระทรวงอุตสาหกรรม ถือเป็นอีกหน่วยงานหนึ่ง ที่ให้สิทธิประโยชน์ทั้งด้านภาษีอากร และสิทธิประโยชน์ที่ไม่ใช่ภาษีอากร โดยพื้นที่ของการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ **เขตอุตสาหกรรมทั่วไป หรือ General Zone และเขตประกอบการเสรี หรือ IEAT Free Zone** ซึ่งในเขตประกอบการเสรีจะมีสำนักงานศุลกากรตั้งอยู่เพื่อให้บริการทางศุลกากรเช่นเดียวกับเขตปลอดอากรครับ

3. สิทธิประโยชน์การชดเชยค่าภาษีอากร ตามพระราชบัญญัติชดเชยค่าภาษีอากรสินค้าส่งออกที่ผลิตในราชอาณาจักร พ.ศ. 2524 โดยชดเชยเป็นบัตรภาษี ซึ่งเป็นการสนับสนุนให้มีการส่งออกสินค้าที่ผลิตในประเทศไทย และทั้งหมดนี้ก็คือภาพรวมของสิทธิประโยชน์ทางภาษีอากรที่ผู้นำของเข้าและผู้ส่งของออกจะได้รับ ตามกฎหมายศุลกากรและกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

** หากท่านมีข้อสงสัยเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ทางภาษีอากร สามารถขอรับคำปรึกษาเพิ่มเติมได้ที่ คลินิกสิทธิประโยชน์ทางภาษีอากร กองสิทธิประโยชน์ทางภาษีอากร ชั้น 2 อาคารเฉลิมพระเกียรติ 7 รอบ พระชนมพรรษา กรมศุลกากร เลขที่ 1 ถนนสุนทรโกษา แขวงคลองเตย เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร 10110 ทุกวันจันทร์-ศุกร์ เวลา 8.30-16.30 น. เว้นวันหยุดราชการ หรือ https://tic.customs.go.th

ศุลกากร และบทบาทของเทคโนโลยีสมัยใหม่ ในการค้าระหว่างประเทศ

นางสาวนันท์นภัส สินจนานุรักษ์
อัครราชทูตที่ปรึกษา (ฝ่ายศุลกากร)
สำนักงานที่ปรึกษาการศุลกากร
ณ กรุงบรัสเซลส์

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อรายงานความคืบหน้าและความท้าทายในการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการปฏิรูปศุลกากรให้มีความทันสมัยโดยอ้างอิงจากรายงานขององค์การศุลกากรโลก (WCO) และองค์การการค้าโลก (WTO) และเพื่อเป็นแนวทางสำหรับกรมศุลกากรในการพิจารณานำเทคโนโลยีเหล่านี้มาใช้ต่อยอดโครงการอำนวยความสะดวกทางการค้าและการบริหารจัดการความเสี่ยงที่กรมศุลกากรได้ดำเนินการไว้แล้ว และสำหรับการริเริ่มโครงการใหม่ ๆ โดยอาศัยแนวทางของศุลกากรประเทศต่าง ๆ และข้อเสนอแนะขององค์การศุลกากรโลกและองค์การการค้าโลกในบริบทของยุคการค้าไร้กระดาษ

เทคโนโลยีสมัยใหม่ได้เข้ามามีบทบาทในห่วงโซ่อุปทานระหว่างประเทศในช่วงหลายปีที่ผ่านมา องค์การศุลกากรโลกและองค์การการค้าโลกได้ดำเนินการศึกษาบล็อกเชน (blockchain) และเทคโนโลยีบัญชีแบบกระจายหรือดีแอลที (distributed ledger technology: DLT) อินเตอร์เน็ตของทุกสรรพสิ่งหรือไอโอที (Internet of Things: IoT) ข้อมูลมหัตหรือบิ๊กดาต้า (big data) วิทยาการวิเคราะห์ข้อมูล (data analytics) ปัญญาประดิษฐ์ (artificial intelligence: AI และการเรียนรู้ของเครื่อง (machine learning)

1. บล็อกเชนและดีแอลที เป็นเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่มีการกระจายโครงสร้างและไม่มีศูนย์กลาง (decentralized) กล่าวคือ ข้อมูลที่เกิดขึ้นในบล็อกเชนจะถูกแลกเปลี่ยนโดยอัตโนมัติกับผู้เข้าร่วมอื่น ๆ โดยไม่ผ่านเซิร์ฟเวอร์กลางที่ทำหน้าที่ควบคุมข้อมูลในระบบฐานข้อมูลแบบเดิม ข้อมูลในบล็อกเชนจะถูกจัดเก็บไว้เป็นการถาวรและเข้ารหัสไว้ ทำให้ข้อมูลมีความน่าเชื่อถือและโปร่งใส อนึ่ง บล็อกเชนเป็นส่วนหนึ่งของดีแอลทีแต่มักมีการใช้แทนกันในหลายบริบทความโดนเด่นด้านความปลอดภัย ความโปร่งใสความรวดเร็วในการรับส่งข้อมูลและคุณภาพของข้อมูล บล็อกเชนจึงมีศักยภาพในการยกระดับงานศุลกากรในการแลกเปลี่ยนข้อมูลและการเชื่อมโยงระบบให้ปฏิบัติการร่วมกันได้ทั้งในระดับประเทศและระดับระหว่างประเทศ การเชื่อมโยงระบบ Single Window ของนานาประเทศการตรวจสอบหนังสือรับรองต่าง ๆ เช่นหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า คุณภาพ ความยั่งยืน เป็นต้น

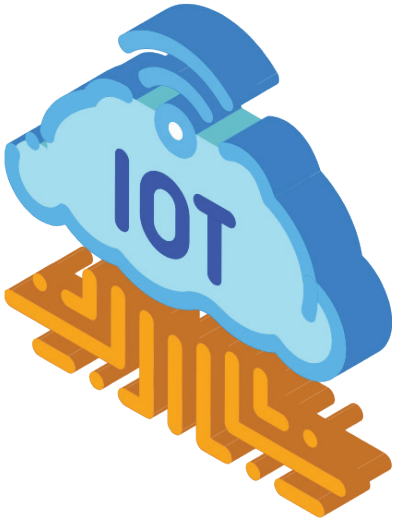

2. ไอโอที เป็นเครือข่ายของเซนเซอร์และอุปกรณ์สมาร์ทที่เชื่อมโยงเข้ากับอินเทอร์เน็ตซึ่งสามารถส่งและรับข้อมูลระหว่างกัน ปัจจุบันพบได้ทั่วไปในยานพาหนะอาคารและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ไอโอทีช่วยให้สามารถตรวจสอบสินค้าย้อนหลังตลอดทั้งห่วงโซ่อุปทานและลดต้นทุนการค้าโดยเพิ่มประสิทธิภาพในการขนส่งสินค้า ในปัจจุบันศุลกากรหลายประเทศนิยมนำมาใช้กับเครื่องเอ็กซเรย์ (x-ray) เครื่องซีทีแสกน (CT scan) เครื่องอ่านคิวอาร์โคด (QR code) และบาร์โคด (barcode เครื่องอ่านและบันทึกภาพแผ่นป้ายทะเบียนโดยอัตโนมัติ (automated licence plate reader and camera) และตราผนึกอิเล็กทรอนิกส์ (e-Seal) เป็นต้น

3. บิ๊กดาต้า วิทยาการวิเคราะห์ข้อมูล ปัญญาประดิษฐ์ และการเรียนรู้ของเครื่อง คือ การใช้เทคนิคการวิเคราะห์สมัยใหม่กับข้อมูลปริมาณมหาศาลที่มีความซับซ้อนหลากหลายจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ปัญญาประดิษฐ์ คือ ระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้วยตัวเองจากข้อมูลที่ได้รับและวิเคราะห์โดยไม่มีการตั้งโปรแกรมล่วงหน้าโดยมีความหมายครอบคลุมถึงการเรียนรู้ของเครื่อง ด้วยลักษณะเด่นในการประมวลผลข้อมูลปริมาณมหาศาลและหลากหลายที่เกินกว่าระดับสติปัญญาของมนุษย์และความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตัวเองจึงมีการนำเทคโนโลยีดังกล่าวมาใช้ในการทำเหมืองข้อมูล (data mining) เพื่อวัตถุประสงค์ด้านข่าวกรองและการบริหารจัดการความเสี่ยง การตรวจสอบและควบคุมหลังการตรวจปล่อยสินค้า การวิเคราะห์ภาพเอ็กซเรย์ (x-ray) เทคโนโลยีหุ่นยนต์โต้ตอบการสนทนา (chatbot)การจำแนกพิกัดอัตราศุลกากร และการตรวจหาความผิดปกติในการชำระภาษีหรือการประเมินราคา เป็นต้น

การใช้เทคโนโลยีข้างต้นกับงานศุลกากรนั้นมีปัญหาหรือข้อท้าทายที่คล้ายคลึงกัน คือ การขาดความรู้ความเชี่ยวชาญของบุคลากร ต้นทุนที่สูงทั้งตัวเทคโนโลยีและการฝึกอบรมบุคลากร ผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆทั้งหน่วยงานอื่นในภาครัฐและภาคเอกชนยังไม่มีความพร้อม การขาดแนวปฏิบัติที่ดี การประสานข้อกำหนดทางเทคนิคทางกฎหมายและทางกฎระเบียบอื่น ๆ ให้สอดคล้องกัน อันโดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยและความเป็นส่วนตัวของข้อมูลส่วนบุคคลอันมีผลต่อความเชื่อมั่นในการใช้เทคโนโลยีเหล่านี้ นอกจากนี้ประเด็นด้านการเชื่อมโยงหรือความสามารถในการปฏิบัติการร่วมกันได้กับระบบอิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ ทั้งในประเทศและระหว่างประเทศเป็นข้อกังวลของศุลกากรหลายประเทศ และประการสุดท้ายเจ้าหน้าที่ศุลกากรบางส่วนยังคงไม่คุ้นเคยกับเทคโนโลยีเหล่านี้ประกอบกับไม่มีทรัพยากรที่เพียงพอในการนำมาใช้งาน เจ้าหน้าที่บางส่วนจึงแสดงความคิดเห็นคัดค้านการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้

สำหรับประเทศไทยนั้น กรมศุลกากรได้นำบล็อกเชนและบิ๊กดาต้ามาใช้งานแล้ว ดังนั้นเจ้าหน้าที่และภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องจึงมีความคุ้นเคยกับเทคโนโลยีเหล่านี้มาบ้างแล้ว การพัฒนาต่อยอดการใช้งานจึงอาจไม่ใช่อุปสรรคสำคัญ อนึ่ง กรมศุลกากรอาจพิจารณาต่อยอดหรือริเริ่มโครงการใหม่ ๆ โดยใช้เทคโนโลยีดังกล่าว ดังนี้

1. บล็อกเชน เนื่องจากกรมศุลกากรได้นำบล็อกเชนมาใช้ในระบบคืนภาษีของนักท่องเที่ยว (VAT Refunds for Tourists) ตั้งแต่ปี 2562 แล้ว เพื่อเป็นการต่อยอดการใช้งานบล็อกเชนในลักษณะที่คล้ายคลึงกันกรมศุลกากรอาจนำเทคโนโลยีดังกล่าวมาใช้กับ**โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ด้วยระบบ Bill Payment** เนื่องจากมีโครงสร้างของบล็อกเชนที่เกี่ยวข้องกับตัวกลางรับชำระเงินเช่นเดียวกันและมีผู้ให้บริการรายเดียวกันที่มีความร่วมมือกับกรมศุลกากรในระบบคืนภาษีของนักท่องเที่ยวอยู่แล้ว นอกจากนี้ เพื่อยกระดับความปลอดภัยและความเชื่อมั่นในข้อมูล กรมศุลกากรอาจศึกษาแนวทางการใช้บล็อกเชนในการเชื่อมโยงระบบ Single Window เข้ากับประเทศเพื่อนบ้านที่ใช้เทคโนโลยีเดียวกัน รวมทั้งการตรวจสอบหนังสือรับรองต่าง ๆ เช่น หนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า **โครงการระบบคำขอใบอนุญาต/ใบแจ้งเพื่อนำเข้า-ส่งออกสินค้าเกษตรแบบอิเล็กทรอนิกส์ ณ จุดเดียวผ่านระบบ National Single Window** รวมถึงการแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับผู้ประกอบการระดับมาตรฐาน AEO ส่วนราชการไทย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศใน**โครงการประสานความร่วมมือด้านการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศุลกากร**

2. ไอโอที เป็นตัวกลางสำคัญที่เชื่อมอุปกรณ์หรือระบบต่าง ๆ เข้าด้วยกัน เช่น ตราผนึกอิเล็กทรอนิกส์ เครื่องเอ็กซเรย์ เครื่องซีทีแสกน กล้องวงจรปิด ระบบจดจำรหัสตู้คอนเทนเนอร์โดยอัตโนมัติ และระบบข้อมูลสารสนเทศของศุลกากรให้ทำงานในรูปแบบบูรณาการเพื่อยกระดับการบริหารจัดการความเสี่ยงและเพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจปล่อยสินค้า นอกจากนี้ ไอโอทียังมีบทบาทสำคัญในการตรวจตราการเคลื่อนย้ายสินค้าแบบเวลาจริงและการตรวจปล่อยสินค้าที่เน่าเสียง่ายเพื่อป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น กล่าวคือ เซนเซอร์จากผนังตู้คอนเทนเนอร์แช่แข็งวัดอุณหภูมิ แสงสว่าง และความชื้นภายในตู้คอนเทนเนอร์เพื่อรักษาความสดใหม่ของสินค้า หากปัจจัยดังกล่าวมีการเปลี่ยนแปลงเซนเซอร์จะแจ้งเตือนเพื่อให้มีการเข้ามาดำเนินการโดยอาศัยการทำงานของวิทยาการวิเคราะห์ข้อมูล ในการนี้หากศุลกากรได้รับข้อมูลดังกล่าวทันเวลาก็จะช่วยให้เจ้าหน้าที่พิจารณาตรวจปล่อยสินค้าเป็นลำดับแรกเพื่อป้องกันความเสียหายรวมถึงเพื่อให้แน่ใจว่าสินค้ายังคงมีคุณภาพและปลอดภัยต่อผู้บริโภค ดังนั้น กรมศุลกากรอาจพิจารณาหาแนวทางสร้างความร่วมมือกับผู้ให้บริการด้านโลจิสติกส์ในการใช้ไอโอทีเชื่อมโยงระบบของผู้ประกอบการเข้ากับระบบตรวจปล่อยสินค้า

3. บิ๊กดาต้า วิทยาการวิเคราะห์ข้อมูล ปัญญาประดิษฐ์ และการเรียนรู้ของเครื่อง กรมศุลกากรอาจพิจารณานำมาใช้กับการจัดจำแนกพิกัดอัตราศุลกากรโดยอาศัยความร่วมมือกับศุลกากรอาร์เซอร์ไบจานซึ่งได้พัฒนาระบบจัดจำแนกในระบบ HS โดยใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI HS Tool) และนำมาทดสอบการใช้งานตั้งแต่ปี 2565 พบว่ามีความถูกต้องแม่นยำถึงร้อยละ 85-95 นอกจากนี้ กรมศุลกากรอาจนำเทคโนโลยีในกลุ่มนี้มาใช้ในการตรวจหาสินค้าผิดกฎหมาย ดังเช่นศุลกากรญี่ปุ่นได้ใช้ปัญญาประดิษฐ์ที่ผ่านการเรียนรู้มาช่วยวิเคราะห์ภาพเอ็กซเรย์และแจ้งเตือนวัตถุต้องสงสัย เช่น ยาเสพติด อาวุธปืน สินค้าละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา เป็นต้น อันเป็นการอำนวยความสะดวกและเพิ่มประสิทธิภาพของเจ้าหน้าที่ในการตรวจหาและเปิดตรวจพัสดุที่ล้นทะลักเข้ามาเป็นจำนวนมาก ในการนี้กรมศุลกากรอาจพัฒนาปัญญาประดิษฐ์เพื่อนำมาใช้กับ**โครงการเชื่อมโยงการนำระบบตรวจสอบตู้คอนเทนเนอร์สินค้าด้วยเครื่องเอ็กซเรย์และกล้องวงจรปิดมาใช้ในการตรวจปล่อยและระบบติดตามทางศุลกากร (Tracking System) ภายใต้เทคโนโลยี e-Lock** ซึ่งใช้เทคโนโลยี GPS และเครื่องเอ็กซเรย์อยู่แล้ว

ทั้งนี้ แม้ TFA จะมิได้กำหนดเทคโนโลยีสำหรับใช้ในการอำนวยความสะดวกทางการค้าเป็นการเฉพาะและแม้ประเทศไทยได้บังคับใช้มาตรการต่าง ๆ ในความตกลงดังกล่าวครบทุกมาตรการแล้วก็ตาม แต่ด้วยแนวโน้มในการนำเทคโนโลยีดังกล่าวมาใช้ในงานศุลกากรทั่วโลกอาจเป็นปัจจัยอย่างหนึ่งที่กรมศุลกากรอาจนำมาพิจารณาในการยกระดับงานศุลกากรในด้านอื่น ๆ ให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลกและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางการค้าของประเทศโดยคำนึงถึงความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องภายใต้หลักการการบริหารจัดการชายแดนร่วมกันขององค์การศุลกากรโลก ในขณะเดียวกันการพัฒนาระบบเหล่านี้อาจคำนึงถึงความสามารถในการเชื่อมโยงและปฏิบัติการร่วมกันกับระบบของประเทศเพื่อนบ้านหรือของประเทศคู่ค้าสำคัญเพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกทางการค้าโดยไม่ละเลยการบริหารจัดการความเสี่ยงอันเป็นภารกิจสำคัญของศุลกากร

ของ อะไรบ้าง? ที่ต้องเสียภาษี

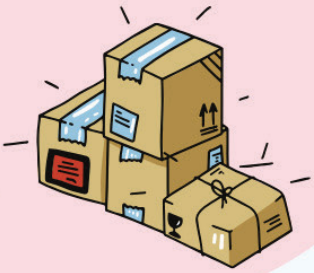

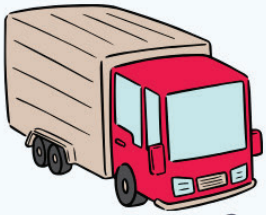

ของขวัญ

ของแถม

ของฝาก

ของซื้อมาใช้เอง

ของฟรี

การนำเข้าสินค้า ไม่ได้คำนึงถึงวัตถุประสงค์ของการนำเข้า
เพราะฉะนั้น ไม่ว่าจะเป็นของที่นำเข้ามาจำหน่าย ซื้อมาใช้เอง หรือ
ของที่ได้มาฟรี ก็ต้องเสียภาษีตามหลักเกณฑ์เดียวกัน

ที่มา : เว็บไซต์ของส่วนบริการศุลกากรไปรษณีย์ สำนักงานศุลกากรกรุงเทพ

รับฟังความคิดเห็น แนะนำ ติชม

ระบบรับเรื่องร้องเรียนกรมศุลกากร

สายด่วน 1332

LINE ID : @customscomplaint

E-mail

ctc@customs.go.th

ไปรษณีย์

FACEBOOK

กรมศุลกากร
: The Customs Department

INSTAGRAM

thaicustoms

X

thaicustoms

YOUTUBE

theprcustoms

LINE OFFICIAL

@thaicustoms

เจ้าของ

กรมศุลกากร ถนน สุนทรโกษา
เขตคลองเตย กรุงเทพฯ 10110

ที่ปรึกษา

นายธีรัชย์ อัตนวานิช
อธิบดีกรมศุลกากร

นายพันธ์ทอง ลอยกุลนันท์
ที่ปรึกษาด้านการพัฒนาและบริหารการจัดเก็บภาษี

นางนันท์ฐิตา ศิริคุปต์
รองอธิบดี

นางกิจจาลักษณ์ ศรีนุชศาสตร์
รองอธิบดี

นายยุทธนา พูลพิพัฒน์
รองอธิบดี

นายนิติ วิทยาเต็ม
รองอธิบดี

บรรณาธิการบริหาร
นายวิศณุ วัชราวนิช

หัวหน้ากองบรรณาธิการ
นางสาวระพีพร ทศรฐ

ผู้ช่วยกองบรรณาธิการ
นางสาวชญาณิศฐ์ ภูหัตถการ

กองบรรณาธิการ
ฝ่ายประชาสัมพันธ์ ส่วนสื่อสารองค์กร สำนักงานเลขานุการกรม กรมศุลกากร

นางสาวศรปวันพัสตร์ บุญเชิด นางจารุณี อามานนท์ นายประดิษฐ์ เพชรดา
นายอนันตกรณ์ ศรน้อย นางสาวศุมารินทร์ จากสูงเนิน นางสาวอุษณี ชัยรัตน์
นางชลวรรณ สุขเมือง นางสาวอมราวดี ยอดสุวรรณ์ นายเฉลิมชัย ศิริพงษ์
นายนรินทร์ ชีวตระกูลชัย นายธีระพงษ์ ดำดา